

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Politica română.

Sibiu, 6 April n.

Intră ziarele magiare, cari au primit cu simpatie mișcarea, — acum bine observată printru Români — de a părăsi politica de pasivitate din trecut și de a trimite în viitoriu reprezentanți la dieta țerii, — trebuie să punem la loc de frunte pe „*Hazánk*”, organul de publicitate al agrarilor magiari, care a consacrat acestui eveniment un prim-articol, pe la mijlocul lunei trecute.

Zicea și „*Hazánk*”, întocmai ca „*Egyetértés*”, — ale cărui vederi le-am reprodus la timpul seu, — că nu va fi rău, dacă Românii din statul ungar părăsesc terenul pasivității și intră în parlament, reprezentând aci interesele ținuturilor din partea cărora vor fi trimiși la dietă, — ci din contră, e necesar chiar, ca parlamentului ungar să i fie făcute cunoscute păsurile poporului românesc, dorințele și plângerile sale, ca dacă cu frumosul se poate ajuta, să se dea ajutorul de lipsă.

— „Noi nu ne temem, — zicea numitul ziarin, — de afirmarea naționalităților, întră marginile legilor țerii; ba chiar din contră, *ținem de lipsă colaborarea naționalităților*. Intr'un stat esistența fie-cărei naționalități, care îl locuiește, este legitimă, și atât dezvoltarea sa culturală, cât și aspirațiunile sale individuale, le socotim de *pretensiuni drepte*“....

Iată un limbajiu cam neobicinuit în presa magiară, și niște idei, pe cari nici noi nu le-am fi putut întrupa altcum în cuvinte. Tot ce ar fi de dorit este însă, ca lucrul să nu rămână numai într'atâta, numai la declarațiunile acestora platonice; ci când treaba va ajunge la făptuire, să nu ni-se mai pună bețe în roțe, cum ni-s'au pus în trecut, ci intrarea în parlamentul ungar să ni-se facă posibilă și din parte magiară.

Dar' nu acesta e cu ce vrem să ne ocupăm de astădată, ci faptul, că „*Hazánk*”, în firul ideilor dezvoltate

în prim-articolul de care vorbim, rischază și afirmarea, că în trecut, când naționalitățile nemagiare din patria acestă aveau reprezentanți în parlamentul țerii, în număr destul de însemnat, ajungerea la înțelegere cu ei a fost împedecată din motivul, că pretensiunile lor erau prea exagerate.

„Acesti domni naționaliști, — adică deputații naționali din dieta țerii, — s'au pus pe punctul de vedea de înainte de 1848, așa, că în parte au pretins pe sēma lor în măsură mai mare dispozițiile egalei îndreptățiri în fața legii... de es. Sērbii voivodatul promis din partea Vienii la 1848... *Românii o Daco-România până la Dunăre, împreună cu Bucureștii*... cu un cuvânt, admirabil voiau să despartă sēmana Ungarie în teritorii naționale independente“....

Am citat din numita fōie magiară și cetitorii vor înțelege, că aceea ce am citat, e fals cu desēvēșire.

Nici-când politica românească n'a avut de scop crearea unei Daco-Românii, nici chiar în 1848, când terenul era atât de larg pentru precisarea tuturor pretensiunilor politice, posibile și imposibile. Ci totdeauna politica românească a urmărit un singur scop, acceptat de toți Românii, extremi și moderați: conservarea naționalității noastre, asigurarea existenței poporului român din această patrie, *ca individualitate națională*, și deschiderea pe sēma sa a tuturor căilor cari îi fac posibilă înaintarea pe toate terenurile.

Ori câte puncte sē fi avut deci, ori sē aibă astăzi, programul național al Românilor, toate se reduc la acest singur scop, pe care dacă nu l'am urmărit, n'am fi vrednici de a fi numiți *popor*.

Asta e singura noastră dorință, singura noastră aspirațiune, — pe care Magiarii împlinindu-ni-o, ne-ar face să le fim cei mai sinceri, cei mai credincioși și cei mai devotați amici și colaboratori, în toate chestiile cari duc la vaza și înaintarea statului nostru.

Și dacă stăruim, ca Românii să intre în parlament: o facem tocmai în scopul, ca acolo, în fața țerii, în fața lumii întregi, să fie lămurită politica românească, care nu e, și n'a fost antipatriotică ori anti-magiară, cum ni-se spune. Nu desbinare voim noi de cătră Magiari, ci alipire cătră ei. Nu slăbirea lor, ci întărirea lor prin noi, lăsându-ne însă și ei aceea ce e al nostru, — *limba și legea*.

Am ținut să le spunem acestea, drept rectificare a părerilor greșite pe cari le au colegii de la „*Hazánk*” despre politica românească.

„Unirea bisericilor creștine.”

De Dr. Drag. Demetrescu.

La Londra a început să apară de la 1 Ianuarie o revistă teologică, intitulată „*Unirea bisericilor*”, și scrisă în două limbi, elenă și engleză. Titlul revistei ne spune care este scopul urmărit: *unirea tuturor bisericilor creștine*, — o chestie, la a cărei soluțare s'a lucrat foarte mult în trecut, fără a se fi putut ajunge rezultatul dorit. Pune-rea chestiei de nou în discuție, — prin revista numită, — a îndemnat pe domnul Dr. Drag. Demetrescu, profesor la facultatea teologică din București, ca în meritul cauzei să scrie în „*Bis. Ort. Română*” un interesant articol, pe care l reproducem după cum urmează:

În Biserica lui Iisus Christos s'au făcut foarte de timpuriu multe scisiuni. Din istorie cunoștem cum, chiar în secolele primare, apăreau diferiți eretici cari voiau a altera învățătura evanghelică cu idei filosofice și religioase străine, și cum alții, nemulțumiți cu hotărârile sinodurilor Bisericii, cari hotărau credința, s'au separat de Biserică și și-au format biserici aparte, din cari unele s'au conservat până în zilele noastre, cum sunt bisericile monofisiților și altele în Orient.

La anul 1054 a avut loc, precum este știut, despărțirea creștinilor de Apus de cei din Răsărit, și cei dintâi, cu Roma în frunte, ear' cei din urmă, cu Constantinopolul, s'au constituit în

două mari biserici creștine, fie-care printr'ându-se a fi adevărata biserică a lui Christos, dar' inimice neîmpăcate între dinsele, și cu învățatură de credință, cult și disciplină bisericască, deosebite.

În secolul al XVI, în lumea creștină apusană a avut loc o nouă scisiune. Mulți din creștinii ce erau păstoriți de Biserica Romei, n'au voit mai mult a suporta jugul ei despotice și acuzându-o că a falsificat creștinismul și învățătura cea curată a Evangeliului dumnezeesc, s'au despărțit de ea, în biserică aparte. În decursul timpului, acești credincioși s'au constituit în atâtea biserici, aproape câte sunt națiunile și orașele unde sunt cei ce s'au aliat cu nemulțămii Romei de odinioară. Aceștia sunt Protestanții cu toate sectele lor ce s'au format și dezvoltat de atunci până în ziua de astăzi.

În sinul Bisericii romane s'a format în cele din urmă chiar în zilele noastre o nouă scisiune. Când Papa a fost decretat și recunoscut *infașibil* de ultimul sinod, pretins ecumenic, al acestei biserici (anul 1871), atunci unii dintre cei mai distinși teologi și clerici, ca Doellinger și Friedrich din München și alții, creștind această hotărâre ca neconformă cu învățătura Bisericii creștine, n'au voit a o recunoște și astfel au rămas credincioși învățăturii bisericăști de mai înainte. Ei s'au separat bisericăște de Roma, și-au constituit biserica lor aparte și sunt cunoscuți sub numele de *vechii catolici*.

S'au făcut modificări și în sinul marelui biserici creștine din Orient, însă aceste modificări n'au atins învățaturile de credință, cultul sau disciplina bisericăască. Ele s'au mărginit pur și simplu la organizarea administrativă a unor biserici parțiale, acomodându-o intereselor locale ale acelor biserici. Aci s'au constituit bisericile așa numite naționale, rusă, grăcă (a regatului elenic), română, sērbă, muntenegrenă, Bisericele ortodoxe autocefale din imperiul austro-ungar, și am pute zice chiar și Biserica bulgară. Însă toate aceste biserici au păstrat aceeași credință, cult

FOIȘORĂ

Religia străbună.

Prin grele vremuri de restriști
Strămoșii străbătură,
Răsbōie vecinic au purtat
Cu toate din natură.

Ades vrăjmași i-au lipsit
De pace, de avere,
Și de copii, și de părinți,
De ori-ce mângâiere....

Un lucru numai li-a rămas
— Isbândilor cunună —
Facile-aprinsă, scump odor:
Religia străbună!

Cu dēnsa 'nvins-au în restriști:
Ca inger păzitor,
Ea fost'ă cărna și cărmaci
În lupte, tuturor;

Printr'insa fost'au ei ce-au fost
În pace și 'n războiu;
Prin ea Românii-au fost tot ei, —
Prin ea vom fi și noi!...

Th. D. Speranță.

O descoperire

(după A. Theurier)

(Fine.)

După câteva zile întâlnesc pe Lorieau, care luându-mă de braț, cu impetuositătea-i obicinuită îmi zise:

— Dragul meu, mă aflu pe urme, și în curând o să am cheia!... Iată ce am descoperit până acum (și scose din busunar volumul cu „*Dafne și Chloe*”). Mai întâiu — urmă deschidēnda-l, — observați că liniuțele sunt trase tot cu cernelă gălbue, ear' semnele cu roșie. Se pare ca și cum ar fi corēspuns. Evident, că d'Armosis avea această carte în închisōre. Conubina sa vizitându-l, când lua și când îi readucea cartea, care servia celor doi amanți ca mijloc de corespondență secretă.... Vedeți, explicația mea nu e destul de inteligentă?... N'am găsit încă cheia literelor, dar' cu răbdare am să isbutesc.

— Puteți să-mi împrumutați cartea pentru două zile? îl întrebai. Am studiat puțin scrierea cifrată și pōte că voi pute să vă ajut.

Consimți și îmi dăte cartea! Nu-mi tre-

bui s'o studiez mult, ca să desroper că mijlocul de corespondență era foarte simplu.

Au usat de caracterele textului, păstrându-le valōrea obicinuită. Era destul a se pune sub litere liniuțe sau puncte spre a forma frazele.

Prima frașă ce cetiiu suna: „*Māne la două merge la tribunal, vino, nimeni n'are să ne turbure*“.

La această frașă, însemnată cu cernelă gălbue, răspundea următōrea cu cernelă roșie: „*Înțelegeți, la două, te sārut!*“

Precum vedeți, presupunerea mea era perfect de acord cu a lui Lorieau, cu singura deosebire a persōnelor.

A doua zi, luând cartea merseiu la Lorieau, la ora când știam că am să găsesc pe dōmna. Era singură înaintea unui foc frumos, ear' Lorieau lucra în bibliotecă.

— Am descoperit, îi ziseiui încet, faimōsa corespondență cifrată.

Nu se mișcă.

— Bine, zise, aruncându-mi o privire pētrundtōre, să vedem cartea.

I-am dat'ō și imediat cu o mișcare repede o aruncă în sobă.

— Tăcere! adăugă cu un aer mândru. Sunteți nobil, dle. Total să rămāuă întră noi.

Pe când priviam surprins cartea arđend, ea sgândăra focul.

După ce biata carte se făcuse scrum, dăte un țipēt de bucurie.

— Dzeul meu!... Ce nenorocire. Ce are să zică Eustație?... Repede, domnule, repede apă:

La această esclamație alergă Lorieau.

— Ce s'a întâmplat?

O nenorocire, amicul meu!... Domnul a pus din nebăgare de sēmă cartea pe brațul jețului meu. Fără să observ am făcut o mișcare și cartea a cădūt în foc. Și fiind-că vorbind eram cu spatele cătră foc, n'am băgat de sēmă de cât prea târziu.

Eustație, zăpăcit luă cleștele și apucând cartea arsă, o băgă într'un vas cu apă. Când însă o scose „*Dafne și Chloe*” formau o grămădă de materie neagră.

— Ce pērat! murmură Lorieau. Nu-mi pare atātă rău de carte cât pentru literale distruse de foc....

Căci repet, că în ele se ascundea o enigmă foarte importantă, pe ale cărei urme mă aflam!

și disciplină bisericească și au conservat, întru toate, unitatea bisericească cu bisericile patriarhale din Orientul ortodox. Astfel, în cât formarea acestor biserici naționale în sinul Bisericii creștine ortodoxe de Orient nu se poate considera ca scisiuni sau separări, căci precum am zis, nu s'a atacat unitatea credinței, a cultului și a disciplinei bisericești, care a rămas aceeași la toate aceste biserici ca și mai înainte, și în tocmăi ca și în bisericile patriarhale. Singura deosebire a fost și este autonomia administrativă bisericească, și escluderea ori-cărei imixiuni străine în administrarea acestor biserici. Toate aceste biserici, deși s'ar pute zice, diferite între dinsele, sunt însă o singură și mare biserică creștină, căci au una și aceeași credință; au o unitate în cult și disciplina bisericească. Ea se numește cu fală *Biserică ortodoxă*, căci a păstrat credința cea veche și adevărată a Bisericii lui Christos, și are aceeași credință în toate aceste biserici, fie că națiunile ce o profesază și compun aceste biserici sunt diferite.

Nu tot astfel sunt separațiunile mai sus amintite, atât cele ce s'au făcut în sinul Bisericii creștine, înainte de marea scisiune a anului 1054, cât și cele ce au urmat după aceea în sinul Bisericii romane și în sinul creștinismului protestant, după ce s'au separat de Roma. Aci separările s'au făcut pe vederi de credință deosebite. Toate bisericile ce s'au format au avut această în vedere și din această cauză s'au separat. Așa în cât fie-care din aceste biserici s'au deosebit și se deosebesc una de alta în privința învățăturii doctrinale, a cultului și disciplinei bisericești; ear' despre modul de administrare nici nu mai este vorba. Întru aceasta a domnit și domnește, mai ales în bisericile protestante, cea mai desăvârșită libertate. Aci câte biserici apröpe atâtea sisteme administrative, cari diferă între dinsele nu numai de la biserică la biserică, dar' chiar de la administrator bisericesc sau superintendent, cum îl numesc ei, la superintendent.

Biserica lui Iisus Christos este dar' astăzi împărțită în multe și diferite biserici, toate Biserici creștine și toate se pretind adevărate Biserici ale lui Christos, de sigur fiind-că recunosc că Evangeliul a fost și este unul și același, de unde urmază, că și învățătura de credință a trebuit să fi fost una și aceeași.

Toate aceste biserici, istoria ni-o spune, au plecat de la una și aceeași biserică, *biserica primordială sau mămă*. Toate au plecat de la una și aceeași învățătură de credință, și numai împrejurările de timp și loc, unite nu arare-ori cu cauze externe și ambițiuni personale, au adus marea și enorma varietate întru ale credinței, în sinul aceleiași biserici a lui Christos, deși urma și trebuia, ca această biserică să fie una și aceeași în totdeauna și pretutindeni; căci unul este cel ce și-a vărsat scump sângele său pentru întemeierea ei și unul este Evangeliul pe care trebuie să 'l credă toți cei ce se închină și adoră pre Iisus Christos ca Dumnezeu.

Dar' nu a fost scisiune care să nu fie regretată de Biserică, adică de credincioși, și să nu se întrebuițeze toate mijlocele pentru împăcare și revenirea la unitatea bisericească. Astfel în decursul secolelor primare vedem cum sinódele ecumenice și locale și părinții și dascălii cei mari ai bisericii își dădeau toate silințele pentru păstrarea învățăturii de credință, curată, dreaptă și nealterată, și cum ei sfătuiau pe toți cei greșiți a se întorče la cunoștința adevărului. Când însă grupuri de credincioși se separau și formau biserici aparte, cu ôre-cari idei și credințe deosebite, aceeași sirguință vedem din partea bisericii universale, a sinódelor și părinților bisericești pentru a aduce în sinul Bisericii celei adevărate pe toți cei separați.

Când la anul 1054 lumea creștină s'a împărțit în două mari tabere de credincioși, faptul a fost de o potrivă regretat atât de orientali cât și de Occidentali, fie că la această desastroasă faptă culpabili erau numai acești din urmă, din cauza, mai ales, a tendințelor de supremație despotică a episcopilor Romei, asupra întregii Biserici a lui Iisus Christos. Imediat după separare s'au început și de o parte și de alta tratările și încercările de unire. Ele s'au urmat cu multă stăruință în decursul vécurilor XII, XIII și XIV și mai ales în secolul al XV-lea, din partea orientalilor, cari credeau că prin unirea bisericească vor salva imperiul bizantin asaltat de Musulmani. Aceste încercări de unire, fie că n'au dat nici un rezultat, și n'au dat, credem, fiind-că nu porniau din interese curate și cu desăvârșire bisericești, ci se urmăreau și se aveau în vedere, când interese politice, când personale, de supremație bisericească, când altele cu desăvârșire străine de biserică, cu toate acestea ele n'au lipsit și nu lipsesc chiar până în zilele noastre, ceea-ce denotă dorința unanimă de a se reveni la o unitate bisericească.

De asemenea, când parte din lumea creștină a apusului s'au despărțit de Roma, chiar la cei ce conduceau războiul separațiunii de o unitate bisericească cu Roma, n'a lipsit ideea și convingerea că unitatea bisericească trebuie să existe în Biserica lui Iisus Christos. Numai astfel se explică, cum șefii protestantismului, chiar de la început, au căutat cu dinadinsul o apropiere și chiar unire cu Biserica ortodoxă.

Vechii catolici, la rândul lor, îndată ce s'au separat de cel infalibil între muritori imediat și-au îndreptat privirile lor către biserică ortodoxă. Au provocat și provocă continuu congrese bisericești sfătuindu-se și apelând la unire cu biserică ortodoxă. La sinodul sau congresul lor ținut la Bona în 1874, pe lângă delegații bisericilor din orient, au participat și delegați ai bisericii ruse. Ear' din partea bisericii române au fost trimiși P. S. episcop al Dunărei-de-jos (rep. Melhisedec) și P. S. episcop al Argeșului (rep. Ghenadie).

Ideea și convingerea că unitatea bisericească este necesară și de folos bisericii, sub toate punctele de privire, rezultă pe de-o parte din faptul, că ori-ce separațiune bisericească a fost regretată, ear' pe de alta, din tendința unanimă a tuturor creștinilor din toate timpurile de a lucra pentru unirea bisericilor și realizarea unității bisericești. Dar' cum, mai toate tendințele de până acum au fost pornite și călăuzite, cum am amintit, mai mult de interese străine de biserică, de aceea ele n'au dat nici un rezultat, nici chiar atunci când unirea se credea făurită prin subscrieri formale și chiar realizată (1439).

Când toți cei ce vor lucra pentru unirea bisericilor se vor inspira și călăuzi numai de adevăratele interese ale bisericii, vor inspira această încredere tuturor bisericilor, vor avé în vedere numai unirea credinței, unitatea în cult și disciplina bisericească, și vor lăsa la o parte tot interesul și ambițiunea personală, de sigur munca și silințele depuse pentru unirea bisericilor vor fi încununat cu succesul de mult dorit și așteptat de toți cei ce doresc adevărată înflorire a Bisericii creștine; ear' triumful desăvârșit al acestei biserici în lume, adică pe totă suprafața pământului, va fi asigurat și realizat cu o oră mai înainte.

Câtă putere și tărie, și ce forță ar fi în biserică lui Iisus Christos, când toți cei ce cred în El ar fi uniți prin aceeași mărturisire de credință?! Când toți credincioșii ar forma *una și aceeași biserică*, ori unde s'ar afla și ori care ar fi națiunea căreia ar aparținé?!

Mulți însă cred că o astfel de unire nu se va atinge nici odată. Acești

pesimisti sunt întăriți în această credință, mai ales prin faptul, că toate încercările ce s'au făcut și cu totă bunăvoința ce s'a pus, n'au dat nici un rezultat. Este drept, o recunoștem, s'a depus multă muncă și ostenelă. Dar' toate nisuințele, noi credem că *n'au pornit din interese curate bisericești și desinteresate*. Când ele vor fi astfel, noi cel puțin, avem credința, că munca celor ce vor lucra sincer și conștiențios în viaa Domnului pentru biserică, și numai pentru ea, va fi încununată cu succes. După noi, lucrul nu este cu neputință, căci unirea bisericească, după credința noastră nu cere, și nici nu trebuie să ceră, sacrificarea intereselor proprii ale diferitelor biserici creștine, chiămate a servi pe credincioși și interesele naționale ale popórelor în sinul cărora se află. Din contră, ea nu trebuie nici măcar să atingă astfel de interese, — ci trebuie să se reducă pur și simplu la recunoșterea aceleiași învățăturii de credință și să tindă la o unitate de cult și disciplină bisericească.

Aceea ce ne întărește și mai mult în credință, că altfel trebuie să fie unirea bisericilor și astfel trebuie să se inspire toți cei ce voesc și doresc sincer unirea lor, este starea actuală și esistență a bisericilor ortodoxe. Când cugetăm sau vom unirea bisericilor, toți trebuie să ne inspirăm de la exemplul acestor biserici, căci numai astfel ne convingem de modul cum ar fi posibilă o unitate bisericească. Numai la aceste biserici vedem tipul și modul unirei. Numai aci vedem cum biserici diferite una de alta, în sinul a diferite popóre, servesc și cultivă interesele credincioșilor ce le compun după nevoile și aspirațiunile națiunii în sinul căreia se află, și cu toate acestea, toate aceste biserici *formeză o singură biserică*, caracterisată prin unitatea de credință, prin același cult, disciplină și chiar organizațiunea bisericească. Singure aceste biserici sunt cari ne amintesc Biserica cea *una, sfântă, catolică* adică universală și apostolică, a celor dintăiu opt secole, când creștinismul domnia apröpe ca și astăzi în totă Europa, în Asia și Africa, asupra diferitelor popóre, și cu toate acestea Biserica lui Iisus Christos era *una și aceeași cu aceeași mărturisire de credință, cu același cult și cu aceeași disciplină bisericească*.

Dar' mai presus de toate acestea, Biserica creștină ortodoxă justifică prin vechimea istorică credința, forma și organizațiunea sa actuală. Ea probază că este biserică timpurilor glorioase ale Bisericii. Probază că este Biserica din timpurile marilor dascăli: Vasilie cel mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de aur. Probază că a păstrat intactă tradițiunea și învățătura apostolică și a stat și stă cu statornicie pe hotărârile sinódelor ecumenice și locale ale celor dintăiu opt secole, când Biserica și-a luat deplină și desăvârșită sa dezvoltare, sub toate punctele de privire, doctrinală, latreutic și disciplinar. Cine nu înțelege, că fiind vorba de unire, trebuie a se avé de normă întru toate, atât fondul cât și forma bisericii primare, la cari toți trebuie să se închine, să le respecte și să le primescă? Și unde sunt și se pot afla acestea, dacă nu în biserică creștină ortodoxă a rășăritului, reprezentată astăzi prin bisericile patriarhale ale orientului și prin bisericile autocefale ortodoxe și naționale despre cari am amintit mai sus?

Singure aceste biserici, după credința noastră, sunt cari trebuie să inspire și să călăuzescă pe toți cei ce vor dori și vor voi a lucra pentru unirea bisericilor, căci ori-ce alt punct de plecare s'ar lua ca basă pentru unirea bisericilor creștine, credem că nu poate duce la nici un rezultat practic.

Din protopresbiterate.

— Sinod protopresbiteral în Deva. —

Deva, 28 Martie n.

În ziua de 12/25 Martie a. c. s'a ținut sinodul protopresbiteral al tractului nostru.

Înainte de a intra sinodul în desbaterea obiectelor puse la ordinei zilei și specificate în convocătorul șefului tractului, a premers invocarea duhului sfânt, săvârșită în spațioasă și de nou renovată biserică din localitate.

Imediat după acesta, membrii sinodali se întruniră în una din salele școlii noastre gr.-or. Cu bucurie trebuie să constat, că mai toți membrii aleși pentru periodul următoriu s'au prezentat în adunare. Dovadă despre viul interes ce 'l manifestă membrii sinodali față de instituțiunile noastre bisericești, școlare și fundatiionale.

Președintele, preaiubitul nostru protopresbiter domnul *George Romanul*, salutând cu îndatinată dragoste creștină membrii întrunți, prin o cuvântare scurtă dar' precă și mădușă deschide sinodul, și imploră binecuvântarea Tatălui cerese asupra adunării.

Urmază constituirea biroului, alegându-se notariu parochul *George Guga*, ear' pentru verificarea procesului verbal rămânând să se aleagă 4 membri, după pertractarea obiectelor.

Se pune la ordinea zilei cetirea raportului general referitor la afacerile administrative bisericești, școlare și epitropești.

Acest raport, compus cu mare diligență în toate detaliurile, s'a citit din cuvânt în cuvânt și fú ascultat cu plăcere până la sfârșit.

Din cuprinsul aceluia releviez, că domnul protopresbiter constată, că pastoralele înaltpreasfântiei Sale Domnului Arhiepiscop și Metropolit, date la anumite ocațiuni s'au citit și explicat de către preoțime poporului credincios, ceea-ce se vede din dezvoltarea simțului religios-moral, care pe baza învățăturii binefăcătoare ale Escelenției Sale prinle din ce în ce tot mai adânci rădăcini la credincioșii nostri, deși în mod sporadic se află mai în fie-care parochă și câte unul ori doi malconțenți, ômeni scăpătați moralicește și materialicește fără căpătăiu, cari și-au pierdut averile prin desfrânări și cari la cerea păstorilor sufleteste, de a li-se plăti modesta stolă, niusesc a pune bețe în rôtele carului public bisericesc, luându și în nerezita lor refugiu la amenințarea vechiă și cunoscută, că fac trecere religioasă.

Accentuază în deosebi, că de astfel de elemente netrebnece, cari zilnic șicanază preoțimea noastră, biserică n'are nici un folos și ar fi de dorit, ca astfel de indiviđi să fie ignorați cu totul.

Pentru prosperarea afacerilor noastre bisericești în general se exprimă dorința, de a se face pașii de lipsă pentru înființarea de fonduri de bucate în fie-care parochie, cari prefăcute în bani, ar înlesni în grad uimitor creșterea averilor bisericești. Constată cu regret, că în direcțiunea această preoțimea și comitetele parochiale nu desvóltă nici o activitate.

Trecând la părțile constitutive ale raportului e de notat, că din 707 esibite întrate sunt toate rezolvite. Clerul constă din un protopóp, 27 parochi și un capelao, ear' 8 parochi sunt vacante. — În decursul anului 1902 au murit 2 preoți, a căror memorie s'a onorat prin sculare, ear' o parochie s'a întregit prin alegerea și instalarea lui *George Maior* în Almașul-mic cu filia Archia.

Lucrului esențial, cultivării predicii, cu puțină excepțiune, se dă prea puțină atențiune din partea preoților, din care cauză se îndrumă preoții a desvolta o mai mare activitate în direcția această. De importanță pentru tract este sfințirea bisericii din Deva, renovată și dată spre folosire anul acesta, la care solemnitate religioasă au participat 4 protopopi și 28 de preoți.

Școlile preste tot ca și bisericile sunt slabe, cu puțini învățători calificați, totuși pe lângă toate greutățile rezultatul examenelor a fost apröpe multămitor.

Pivitor la afacerile epitropești se notează cu plăcere, că la întervenirea șefului tractului, la segregarea pădurilor s'au câștigat pe séma bisericilor 1000 jugăre de pădure.

Rațiociniile bisericilor sunt toate așternute forului competent spre cenzurare, afară de rațiociniile comunei bisericești centrale din Deva, din cauză, că fostul episcop nu voiește a estrada actele referitoare la compunerea rațiociniilor.

Raportul prezentat s'a luat la cunoștință.

Ca al doilea obiect din ordinea de zi a fost verificarea membrilor aleși în sinodul protopopesc pe periodul de 3 ani următori 1903—1905.

Censurându-se prin două comisiuni alese actele de alegere, s'au aflat toate în regulă, numai alegerea membrului mirean din cercul S.-Andres-Sântohalmă s'a dificultat în formă, lipsind subscrierile membrilor de încredere și apăsarea sigilului oficios pe protocolul de alegere. S'a ordonat alegere nouă.

Se pune sub deliberare alegerea comitetului și episcopiei protopresbiterale, cum și alegerea a doi membri în scaunul protopopesc în locul a doi membri decedați.

Comitetul și episcopia protopresbiterală se îndeplinește prin membrii propuși de preșidiu, iar membri în scaunul protopopesc se aleg: *Nicolae Tronca*, paroh în Bărcămică și *George Guga*, paroh în Șoimușul-mureșan.

Se censurază rațiociniul protopresbiteral în plenul adunării și aflându-se în regulă se dă absoțoriu episcopiei, iar în conex cu acesta se acceptă și bugetul prezentat pentru anul 1903.

Se decide, ca fondul preoțesc, creat de preoții tractului I de odinioară al Geogiului, stător din 2000 corone, să devină în administrația tractului, care deus spre fructificare la banca „Hunedora” din Deva aduce mai multe procente de cât până aci.

Cu verificarea procesului verbal se încredințează membrii *Alexandru Moldovan*, Dr. *Wildt* precum și membri clericali *George Popovici* și *Alexandru Petru*.

Sedința se închide la 12 ore înainte de amiază.

Un membru sinodal.

Un adaus la lupta contra tuberculei

de Dr. Hermann Süßmann, fisic comitatens. (Urmare).

Pe scurt, în lanțul năuștelor amintite lipsește o zală, lipsesc institute pentru acei omeni în vârstă săraci, cari ca convalescenți după boale grele ofer cel mai bun teren pentru dezvoltarea tuberculei pulmonare.

Tratarea oficioșilor în sanatorii cade numai în rindul al doilea față de scopul mai mare al combaterii înclinării spre tuberculoză, întocmai cum și interesul individual are să tacă loc interesului general.

Statistica următoare cu privire la numărul celor asigurați, la percepțiunile și erogatiunile societăților, ne dă o iconă despre răspândirea acestor institute:

Numărul celor asigurați:	
1888	5.298,418
1892	6.954,447
1896	7.944,820
1897	8.337,319
Percepțiunile:	
115 milioane	106 milioane de franci
115 "	147 " " "
195 "	153 " " "
209 "	167 " " "
Erogațiunile:	

Că punctul meu de vedere, pentru care împreună cu mai mulți colegi am luptat cu ocazia dezbaterii în sinodul „Reuniunii igienice a comitatului Sibiu” asupra înființării unui sanatoriu pentru convalescenți, respective pentru indivizi dispuși spre tuberculoză pulmonară, are oarecare îndreptățire, acesta o dovedește clar teza a zecea enunțată în congresul pentru tuberculoză, ținut în Londra.

Teza e următoarea: Problema congresului următor e a discuta asupra întrebării: „Care este starea constituțională a individului, care provoacă dispoziție spre tuberculoză, și ce remedii sunt a se întreprinde în contra ei?”

Că jertfele mari, cari an de an s'au adus și se aduc pentru oficioși atât prin înființarea de sanatorii populare cât și prin susținerea acestora, în ce disproporție se află față de rezultatele faptice ale tratamentului în sanatorii, se vede mai bine din următoarele date:

De la 25 April 1895 până la 31 Martie 1899 au fost tratați în sanatoriul din

Grabensee (lângă Berlin) 989 inși; au murit 8 inși = mai puțin de 1%, s'au vindecat 56 = 6%, s'au făcut mai bine 777 = 78%, au rămas staționari 148 = 15%.

Dintre 2132 persoane tratate în anii 1893—98 pe spesele societății hanseatice pentru asigurări s'au vindecat 18%, s'au făcut mai bine 45%, au rămas staționari 30%, s'au făcut mai rău 4%.

Că ce este a se înțelege sub ameliorare, respective vindecare, se vede din următoarele:

Doctorul Pfeil-Schneider, medic în comuna Braunlage, situată 550 metri de-asupra mării, pe coasta sudică a munților Braken, în anii 1890—96 a îngrijit 34 bolnavi de tuberculoză ușoară și a primit mai târziu de la 32 inși răspuns cu privire la starea ulterioară a sănătății lor.

Dintre acei 32 inși mai trăesc azi numai 16. Jumătate din ei au cădat deja jertfă ofteiei.

Dintre acești din urmă doi au mai trăit încă 5 ani, câte unul 3, 2 $\frac{1}{2}$, 2 $\frac{1}{4}$ ani după petrecerea lor în localitatea climatică amintită, ceilalți 11 bolnavi s'au bucurat de îndreptarea sănătății lor numai scurt timp, ei au murit la câteva luni până la un an sau ceva preste un an.

În patria noastră mor an de an circa 50,000 oficioși, dintre cari cam $\frac{2}{3}$ = 33,000 aparțin clasei sărace a populațiunii.

Datorința noastră ar fi — presupunând că e corect principiul urmat până aci — a adăposti 33,000 bolnavi în spitale și sanatorii populare, adică a i depărta din mediul lor pentru a se înconjură infecțiuni nouă.

Dacă calculăm spesele unui pat numai cu 2000 cor., pentru înființarea de sanatorii am avea trebuință de 2000 $\times$ 33000 = 66 milioane corone. La acestea se mai adaug spesele pentru întreținerea bolnavilor în institut, cari calculate pentru o persoană cu 600 cor. dau suma de 19,800,000 corone.

E natural, că mai înainte de toate să ne interesăm de ambele sanatorii din Austria și Ungaria, aflătoare unul în Alland lângă Baden și altul în Budapesta.

Supunând aceste institute unei discuțiuni critice, se ivesc — după părerea mea nehotărâtoare — diverse temeri.

Mai întâiu trebuie să constat, că lucrarea plină de jertfe și neobosită a profesorilor Korányi și Schröter a avut rezultatul însemnat, că din toate straturile populațiunii a dispărut prejudiciul privitor la incurabilitatea ofteiei și a ocupat terenul părerea, că această boală se poate vindeca.

De altă parte nu se poate nega, că mijlocele întreprinse pentru înființarea sanatoriilor amintite s'ar fi putut întreprinde mai corespunzător întemeind mai multe sanatorii mai mici în anumite municipii ale patriei noastre, respective în diferitele provincii ale Austriei.

Acosta ar fi avut favorul indiscutabil, că s'ar fi putut ține mai bine cont de obiceiurile singuraticilor indivizi cu privire la nutriție, îngrijire și ocupațiune, de cât în un singur sanatoriu, în care sunt reprezentate toate clasele sociale și se adună locuitori din toate părțile imperiului. Așa bună oră felul de traiu e altul în comitatul Zemplén de cât în comitatul Sibiu, altul în comitatul Băcs-Bodrog de cât în Maramureș, altul în țările alpine și altul în Galiția.

În majoritatea lor oșpeții sanatoriilor sunt indivizi cari în ocupațiunea lor sunt espuși la prav animalice (perieri, strungari, cojocari, bărbieri, curelari, tapesieri, postovari), la prav mineralic (lustruitori de sticlă, lucrători în mine, lustruitori de petri scumpe, hornari, lustruitori de metale, tipografi, focari, petrari), la prav vegetal (morari).

Acești sunt în preponderanță locuitorii sanatoriilor, în cari găsim podine de asbest, întocmire moderne pentru ventilație, instalație pentru procedurile de hidroterapie, în Alland chiar și o grădină de iarnă, întocmire, cari au menirea a restabili cât mai perfect și mai iute sănătatea și capabilitatea de a agonisi a celor-ce intră în sanatorii.

După îmbunătățirea sănătății sale sau după vindecare industriașul, lucrătorul se reîntorce la locuința sa, în localitatea industrială, în atelierul său, la sărăcia sa. În urmare dacă sanatoriul ar fi asemenea unei case de locuit, clădită în mod corespunzător, bolnavului i-s'ar pute demonstra ad oculos, cum și de câte-ori trebuiesc podinele de

lemn curățite de prav și murdărie, cum și de câte-ori să se premenescă aerul în odaie prin deschiderea ferestrelor, cum și să hrănescă și cum să-și îngrijescă pielea în lipsa de băi. Apoi s'ar pute instrui, cum să-și întocmescă traiul mai corespunzător stării corpului său, independent de climă, favorul și defavorul împrejurărilor, chiar și cu cele mai modeste mijloce.

(Va urma).

NOUȚĂȚI

Din cauza sfintei sărbători „Bunavestire” numărul proximal al foiei noastre apare Vineri seara.

Dieta magiară a luat vacanță. Sâmbătă a ținut ultima ședință înainte de sărbătorile Paștilor. Proxima ședință se va ține în 16 April n. când dieta va lua în discuție proiectul de lege despre noua indemnitate. Kossuthistii au luat hotărâre în conferința ținută Vineri seara, să obstrueze indemnitatea.

De la comitat. Mercuri, 8 April n. la orele 3 d. a. ține ședință ordinară lunară comitetul administrativ al comitatului Sibiu, în sala mică a comitatului, apoi comisiunea disciplinară și senatul de apel al sediei orfanale.

Bourguignon pensionat. Se scrie din Cernăuți, că cu ziua de ieri, Duminecă, baronul *Bourguignon*, guvernorul Bucovinei, a trecut la pensie. Urmasul său va fi prințul *Hohenlohe*, consilier ministerial.

Răvașul a apărut, și numărul prim se prezintă bine. E foarte variat. Confratele promite, că va născu, ca prin tractarea lucrurilor să propovăduiască pacea și bunăînțelegere între frați. Nu-și va pierde vremea cu așa numita politică de zi, care azi e așa, mâine pe dincoale, ci-și va îndrepta atențiunea mai ales la treburile acelea, cari ating viața și bunăstarea poporului, treburi cari nu se pot hotărî de azi pe mâine.

Răvașul apare, cum am anunțat, în Cluj, și costă pe an 3 corone 20 fil. Abonamentele se plătesc înainte și se trimit prin mandat postal la adresa: *Răvașul*, Kolozsvár, Jokai-utca 6.

Congregația comitatului Arad. Vicecomitele comitatului Arad a convocat congreagația de primăvară a comitatului pe 9/22 April și ziua următoare la Arad.

Primarul Vienei. Sâmbătă s'a făcut la Viena alegerea de primar. A fost ales de nou *Dr. Karl Lueger*, cu mare însuflețire și cu 124 voturi din 158. Alegerea s'a făcut pe un period de șase ani.

Soldatul român în războiu. Maiestatea Sa Regele Carol al României a inspectat zilele trecute școala militară de infanterie și cavalerie din București, cu care ocaziune a pus elevilor mai multe întrebări, din limba franceză, topografie, geografie, fortificație, igienă, etc. Întrebând pe un elev despre rolul șanțurilor în războiu, răspunsul primit nu a fost destul de precis, de aceea Maiestatea Sa l'a completat, spunând în fața tuturor elevilor, în ton maiestos și părintesc, că: *Șanțurile n'au servit nici odată Românilor ca loc de pitulare, din cauza frigului; ci numai ca adăpost rațional. Pentru-că soldatul român nu știe ce este frigul în războiu. ...* Cât de bine cunoște marele căpitan pe soldatul român!

De la „Academia Română.” Secțiunea literară a Academiei Române a luat hotărâre, cu 5 voturi contra 3, ca să propună alegerea domnului *Ovid Densusianu*, profesor universitar în București, de membru corespondent al Academiei, pe baza valoroșelor sale scrieri de până acuma. Domnul *Ovid Densusianu* e fiul decedatului *Aron Densusianu*, fost profesor universitar în Iași, originar din Transilvania.

Sindicatul ziaristilor din România. Marți, săptămâna trecută, au fost primiți în audiență din partea M. Sale Regina Elisabeta a României, domni Alexandru *Ciurcu* și N. P. *Ianovici*, cari în numele sindicatului ziaristilor din România au prezentat M. Sale legea și statutele sindicatului, împreună cu o adresă, în care M. Sa e rugată să primescă patronatul asupra acestei instituții. Maiestatea sa a binevoit a da ascultare acestei rugări și a declara că acordă înaltul sau patronajul sindicatului ziaristilor.

Îndreptare. Numărul trecut al ziarului nostru s'a tipărit greșit sub numărul curent 34 în loc de 33. Facem cuvenita îndreptare.

Româncă doctoră de Berlin. O telegramă din Berlin anunță că doșora română *Eleonora Strătilescu*, din Huși, România, a fost promovată în mod solemn ca doctoră în filosofie. Acesta e primul cas, la universitatea din Berlin, când o femeie e promovată doctoră în filosofie.

† **Ioan Rusu.** Subscrierii cu inima frântă de durere anunțăm încetarea din viață a mult iubitului nostru soț, frate cumnat, unchiu *Ioan Rusu* medic comunal, cassariul societății de credit și economii „Crisiana” și membru la mai multe corporațiuni culturale, întemplat în 2 April a. c. la 2 $\frac{1}{2}$ ore dimineața, în al 64-lea an al etății și al 36-lea al feteitei căsătorii. Inmormântarea s'a făcut în 4 April la 3 ore p. m. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvântată! Ecaterina Rusu ca soție. Sofia și Anica, surori. Georgiu Părau, cumnat. V-a Ana Toda, Elisabeta Părau, V-a Emilia Puticiu, V-a Amalia Ionescu, cumnate. Al. Toda, Andreiu, Lucretia, Alexandru, Valeria, Gavril Puticiu, Aurel Leuca și Romeo Ionescu, nepoți.

Pentru Românii din Macedonia. Ministrul plenipotențiar român de la Constantinopol a făcut demersuri pe lângă patriarhul grecesc din Constantinopol, ca să acorde oficierea liturgiei din când în când și în limba română, în acelea biserici orientale din Macedonia, ai căror credincioși — sunt recrutați și dintre Români. Ba ministrul român arătase și necesitatea de a fi înlocuiți câțiva preoți, cari încercă să covârșescă pe Românii macedoneni, promițându-le concesiuni naționale în biserică. La început patriarhul s'a arătat dispus a îndeplini cererile ministrului plenipotențiar român, ceea-ce era cu atât mai natural, fiind-că și guvernul turcesc a început să înmatriculeze pe Românii din Macedonia cu definițiunea lor națională, nu numai ca pe niște simpli ortodocși. În cele din urmă patriarhul totuși s'a resgândit și a declarat că nu poate împlini cererea Cuțovlachilor, adică a Românilor macedoneni. Demersurile ministrului plenipotențiar român n'au avut caracterul unei intervenții oficiale, ci au fost numai un schimb de idei, pe cale particulară. Negocierile diplomatice ar fi urmat dacă patriarhul își dădea consentimintul din capul locului. Așa ne spune o foie de la — Viena!

Mărtea unui paragraf. Comisiunea pentru dreptul constituțional, esmisă din partea reischrath-ului austriac, în scopul de a formula o propunere în chestia menținerii ori a cassării paragrafului 14 din constituția austriacă, a acceptat în ședința de Mercuri, săptămâna trecută, cu majoritate de voturi, propunerea de a se șterge din constituție acest odios paragraf, cu care guvernul austriac putea să guverneze chiar și fără parlament. Se crede că propunerea, care în timpul cel mai scurt va fi înaintată parlamentului, va fi primită și aci cu mare majoritate.

Cadoul de tunuri Montenegrului. După cum e informat „Il Piccolo” din Trieste, colonelul de stat major rusesc Sistojev e în cale spre Cetinje, având misiunea să dncă principelui Nichita o scrisoare autografă a țarului. În scrisoarea țarului notifică principelui că i-a trimis, în cinste, opt baterii de tunuri de calibru mic, continuând apoi astfel: „Prin cadoul acesta poporul rus voește să dea dovadă despre bunăvoința și amicitia sa față de montenegrii, cum și despre aceea, că toate puterile slave sunt în cea mai mare măsură interesate la independența Montenegrului.”

Monument lui André. „Societatea geografică svedică”, cum se raportază din Stockholm, a hotărât să ridice un monument în amintirea lui André, care împreună cu alți doi tovarăși plecase în 1897 cu balonul să afle polul nordic. De atunci nu a mai dat nici un semn de viață și nici expedițiile aranjate în scopul aflării lui n'au avut nici un rezultat, așa că se poate lua ca sigur, că toți trei s'au prăpădit.

O sărutare — o sută de dolari. În America s'a întemplat, — ceea-ce de altcum se întemplat și în Europa, — că o domnișoră de 16 ani a fost îmbrățișată de brațe neocompetente, și a fost sărutată, în contra voinței ei, nu odată, ci de trei-ori. Supărata domnișoră s'a adresat tribunalului, cu rugarea, să-i repareze onoarea astfel știrbită, iar tribunalul i-a dat câștig de cauză, și a condamnat pe neocompetentul sărutătoriu la plata unei despăgubiri de 300 dolari pentru cele trei sărutări ca a îndrăsnit să dea domnișorei, fără voia ei. Va să zică, fie-care sărutare — o sută dolari. Cam scump, dar' face! Iși va fi zis condamnatul.

Esemplu. Ziariul „*Magyar Szó*” comunică faptul, că cei din Germania au luat măsuri, ca soldații din armata lor să cunoască pe deplin limba germană. Pentru cei ce nu o știu, pentru Poloni, se vor organiza cursuri speciale, și se va face tot posibilul, ca să învețe nemțește, aplicându-se chiar și mijloace de forță, acolo unde va cere trebuința. Și spunându-le acestea, „*Magyar Szó*”, zice, că na-

ționalitățile de la noi ar pute să învețe din acest exemplu. Dar' de ce naționalitățile? Naționalitățile sunt în contra limbei militare germane??...

Știri mărune. In Telekhăza a răposat Sămbătă o femeie în vârstă de 114 ani. — In satul italian Grazza-Nise și împrejurimi a fost Marți sora vifor uriaș, care smulgea din rădăcină copaci și răsturna coperișele caselor. *Trei oameni au fost uciși, iar alți mulți au fost răniți grav de copacii și coperișele căzute.* — Mercuri a sosit în portul de la Fiume o corabie japoneză, încărcată cu urez. Acesta e prima corabie japoneză intrată în portul de la Fiume. — Universitatea din Petersburg, din cauza demonstrațiilor făcute de studenți contra rectorului și senatului universitar, a fost închisă ex offio. — La distanță cam de un verșet de la Adisan a fost Sămbătă puternic cutremur de pământ, care dămină s'a repetit. Știri detașate lipsesc. — Se raportază de la Riviera, Marsilia, Madrid și San-Sebastian, că de 150 de ani n'a mai fost așa Martie cald, ca în anul acesta. In Paris termometrul arăta 25.3 grade.

PARTEA LITERARĂ.

Un Molitvelnic manuscript.

— *Notițe tipiconale.* —

de Gavril Hango, preot ort. român.
(Urmare)

Urmăz: „*papa zice Mltva la luarea cununilor: Dmne Dmzăul nostru, carele ai venit în C na Galileului*” iar după cetirea ei „*preutul în cununile și le legă cu gaetănel și le pune în loc rânduit și zice Mltva de înfrământarea nevestei: Dmne Dmzăul nostru, visteriul bumii frământei: spodbitai pre toți și pre cei din lege cununii tale cei neputrezitoare ca și pre cei dintăie cu vergurie nespureată, însuți blgveste pre robii tăi aceștia după blgvenia părinților noștri alui Avraam, alui Isaac și alui Iacov, dăle lor facere de coconi, bătrânețe cinstite și mulți ani*”. (Vazglasenie) Că să blgvi. După aceea ectenie. Miluștene pre noi Dmzăule după mare mila ta și Otput.

c) Rânduiala cununiei a doua în privința rugăciunilor este ca și cea cuprinsă în Euchologiele de azi, cu deosebirea numai, că la înecunarea mirilor se zice: „*De va fi vrutul dintre ei neavut altă cununie spre acela să pue cunună grăind: Cu slavă și cu cinste cununași pre el și ai pus pre capul lui cunună de pietrii scumpe*”, de unde s'ar pute deduce, că pe atunci cel ce pășia la a doua căsătorie nu se cununa cu cunună, spre a se arăta și prin acesta desprețuirea bisericăi față de căsătoria a doua. Altă deosebire este, că la căsătoria a doua se cetește alt Apostol și altă Evanghelie (Pav. c. Efes. Fraților, iubiți pre muerile vostre; Ev. Mat. In vremea aceea se apropiară cătră Is. fariseii ispitind pre dînsul și zicînd: Cade-se omului a lăsa pre muierea lui pentru fie-care vină.)

d) In legătură cu rânduiala cununiei amintesc aci că la fôia 126 se află o rugăciune cu titlul: „*Mltva nevestei vrând să margă în beserecă după nuntă*”. Preutul zice: „*Despuitorile Dmne Dmzăul nostru care ai grăit prcoilor și ai propovăduit lumii lumina înțelegerii tale carea vrea să fie intru zilele de apoi tuturor limbilor, că nai vrea nici un om făcut cu mâna ta să fie fără (nedescifrabil un cuvânt) spăseniei tale, poruncitai cu apostolul vasul tău cel ales toate întru slava ta să facă, și ai pus lege bărbăților carii petrec în credință, așiderea și muerilor: bărbății cu capetele descoperite ca să aducă laudă numelui tău celui sfnt, iară muerile întrarmate cu credința cu capetele coperite și cu smerenie și cu minte întreagă ca să înfrământeze cu lucruri bune ca să aducă laudă și rugăciune slavei tale; tu despuitorile pre roaba ta aciasta: imrc: primșteo și înfrământetăza capul ei cu înfrământarea îngăduinței cu dragoste și cu liubov curat să petrecă după învățăturile tale trupul său săl învete întru înțelepție întreagă și dăruetă să dobândescă a ta bunătate (Vazglasenie). Că ești Dmzău mltv și de oameni iubitoriu și fie slavă trimitem Părintelui și Fiului și Duhului sfnt*”.

Din rugăciunea acesta se vede obiceiul frumos al bisericii creștine, că numai femeilor măritate le era (ca și aci) permis de a petrece cu capul acoperite în biserică, pentru de a-și ascunde fre-cum necurăția trupului de care s'au făcut părtașe prin măritare.

Rugăciunea acesta pôte să fi fost folosită mai de mult în locul rugăciunilor ce le vedem în Molitvelnicile de azi că se cetește noucununaților în ziua a 8-a după cununie.

Din cele espuse vedem, că și rânduiala acesta diferă mult față de cea de azi.
Va urma).

ECONOMIE.

De la „*Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu*”.

(Impărțirea semințelor de nutreț).

In ședința sa ținută la data de jos, comitetul central al „*Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu*”, considerând cele 93 cereri înaintate, a împărțit între membrii petenți în mod gratuit în total 80 chlgr. semințe de trifoiu, 23 1/2 chlgr. sementă de napi de nutreț și 18 chlgr. sementă de lufnă, cum și cêră și cuțite de altoit în valoare de 200 cor. și a nume:

A. Sementă de trifoiu.

Aron Flucș, paroch, Săcel, Vasile Suciu, paroch, Topârcea, Ioan Hanzu, paroch, Cacova, Nicolae Schian, notariu pens., Topârcea, Vasile Cărpinișan, inv., Răhău, Ioan Stănuț, proprietariu, Ilimbav, Ioan Bunea, not. pens., Tilișca, Nicolae Joandrea, osp., Candid Popa, inv., Sibiu, Nicolae Hința, paroch, Sebeșel, Toma Doican, paroch, Sebeșul-inf., Ioachim Muntean, paroch, Gurariului, Nicolae Ivan, as. cons., Sibiu, Teodor Neceș, paroch, Bungard, Teodor Măscu, ec., Slimnic, Iacob Hodoș, ec., Aciliu, Mihail Ittu, silvicultor, Seliște, Vasile Crișan, notariu, Cornășel, la fie-care câte 1 1/2 chlgr. Nicolae Șureanu, paroch, Rușcior, Ioan Mateiu, paroch, Comuna bisericăscă, Sebeșul-sup., Demetriu Săcarea, inv. pens., Sebeșul-sup., Ioan Troancă, inv. pens., Moise Popp, ec., ambii din Ludoș-mare, Demetriu Orășian, inv., Apoldul-rom., Comuna bisericăscă, Apoldul-rom., Valeriu Florian, paroch, Racovița, Comuna bisericăscă, Racovița, Traian Florian, funcț. de bancă, Brașov, Ioan Fruma, inv. pens., Ioan Natanail, nr. 11, Toma Boborodea, nr. 59, Iordan Rociu, nr. 53, Nicolae Băcilă, nr. 1, toți economi, Nicolae Radu, nr. 158, presidentul Reiffeisenului, Ioan Demian, cand. de preot, Ioan Olariu, inv., toți din Nucet, Nicolae Moldovan, protopresbiter, Noerich, Ioan A. Bena, paroch, Savu Florea, propr. și Nicolae G. Popa, propr., toți din Pianul-inferior, Comuna politică Vale, Sabin Savu, not., Comuna bisericăscă Vale, George Ittu, paroch, Vale, Comuna politică Sebeșul-sup., Gerasim Cărpinișan, notariu, Ioan N. Floca, paroch, Răhău, Ioan Maxim, propr., Vasile Maxim, paroch, Ioan Căndea, protopresbiter, toți din Avrig, Ilie Iosof, paroch, Comuna bisericăscă Galeș, Ioan Bueur, inv. pens., Lanerăm, Dr. Ilie Beu, medic, Sibiu, Ioan Bui, pr. mariu, Iacob Beu, propr., ambii din Apoldul rom., Vasile Iuga, George Bratu, ambii economi, Valeriu Milea, notariu, Stefan Bratu, econ., Ioan Bratu, inv. dir., Petru Iuga, paroch, Petru Iuga, preot, toți din Tilișca, Ioan Druhora, paroch, Boița, Comuna bisericăscă Poplaca, Coman Băca, paroch, Poplaca, Nicolae Iosif, inv., Aciliu, Ilie Popp, par., Ilie Popp, propr., ambii din Ludoș, Demetriu Lăpădat, dir. școl., Seliște, la fie-care câte 1 chlgr.

B. Sementă de napi de nutreț.

Ilie Tănase, învățătoriu, Ludoș, Iosif Joandrea, ospetariu, Sibiu, Nicolae Opreș, paroch, Șura-mare, la fie-care câte 1 1/2 chlgr. Comuna bisericăscă Sibiu, Ioan Troancă, inv., Ludoș, Antoniu Gherman, propr., Aciliu, Aron Serb, paroch, Ioan Serb, paroch ambii din Poiană, la fie-care câte 1 chlgr. Demetriu Săcarea, inv. pens., Sebeșul-sup., Moise Popp, propr., Ludoș, Demetriu Orășian, învățătoriu, Apoldul-român, Comuna bisericăscă Apoldul-român, Valeriu Florian, paroch, Racovița, D. A. Mosora, învățătoriu, Seliște, Ioan Olariu, învățătoriu, Nucet, Demetriu Băilă, inv. pens., Șura-mare, Comuna bisericăscă Șura-mare, Nicolae Moldovan, protopresb., Noerich, Ioan A. Bena, paroch, Savu Florea, ec., Nicolae G. Popa, propr., toți din Pianul-inf., Sabin Savu, notariu, Vale, Gerasim Cărpinișan, notariu, Nicolae Joandrea, ospetariu, Sibiu, Ioan Maxim, proprietariu, Vasile Maxim, paroch, Ioan Căndea, protop., toți din Avrig, Nicolae Todoran

jun., ec., Pianul-inf., Ioan Petrișor, paroch, Alțina, Stefan Bratu, econom, Ioan Bratu, dir. școl., Tilișca, Coman Băca, paroch, Poplaca, Ilie Pop, paroch, Ilie Pop, proprietariu, ambii din Ludoș, Demetriu Lăpădat, director, școlar, Seliște, Ioan Druhora, paroch Boița. La fie-car: câte 1/2 chlgr.

C. Sementă de lufnă.

Petru Moga, măestru franzejar, Sibiu, 2 chlgr., Nicolae Cărpinișan, paroch, Răhău, Vasile Blaga, inv., Lanerăm. La fie-care câte 1 1/2 chlgr. D. A. Mosora, inv. Seliște, Comuna politică Bendorf, Nicolae Gavrea, paroch, Bendorf, Comuna bisericăscă Șura-mare, Demetriu Băilă, învățătoriu pensionat, Șura-mare, Nicolae Todoran jun., ec., Pianul-infer., Ioan N. Floca, paroch, Răhău, Simion Rodean, econom, Tilișca, Nicolae Iosif, inv., Antoniu Gherman, propr., ambii din Aciliu, Ilie Popp, propr., Ludoș. La fie-care câte 1 chlgr. Comuna politică Vale, Sabin Savu, notariu, Vale, Gerasim Cărpinișan, notariu, Răhău, Ioan Bueur, inv. pens., Lanerăm, la fie-care câte 1/2 chlgr.

D. Ceară de altoit și unelte economice.

Comuna bisericăscă Sibiu, Comuna bisericăscă Laz, Alexandru Vlad, paroch, Mag, Ioan Hanzu, inv., Cacova, la fie-care 1 cutie à 125 gr. ceară fluidă de altoit. Comuna bisericăscă Cacova, Comuna bisericăscă Laz, Alexandru Vlad, paroch, Mag, la fie-care câte un cuțit de altoit.

Membrii împărțitori sunt rugați a separa la sementă sementă primită și a nu o mesteca cu eventuala sementă procurată de la firmă neacreditată și în fine a ne face la timpul se raport cât mai amănunțit despre modul de purcedere la cultura acestor plante, cum și despre rezultatul recoltei.

Din ședința comitetului central al „*Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu*” ținută la 24 Martie n. 1902.

Dem. Comșa
president.

Vic. Tordășianu
secretariu.

FELIURIMI

Agendele vicecancelarului. Zilele acestea a apărut în Berlin biografia renumitului fizician *Helmholtz*, fost decorat cu medalia prusiană „pour le mérite” în gradul de vicecancelar. Când Helmholtz a căpătat această mare distincție, cancelar al ordului era Adolf *Menzel*, pictor de mare nume. In biografia apărută acum se spune, că Helmholtz după primirea distincției s'a dus la Menzel să-i cêră deslușiri asupra agendelor sale împreunate cu rangul de vicecancelar. Menzel i a răspuns următoarele:

In privința acesta nu pot să-ți dau altă deslușire, de cât aceea pe care mi-o dase și antecesorul meu, fostul cancelar *Ranke*: Dta, ca vicecancelar n'ai alte agende de cât să aștepți până voi muri eu, ca apoi să devii dta cancelar ordului — mi-a răspuns *Ranke*. Acesta ți o răspund și eu.

Szám 2546—1903

[41] 1—1

Hirdetmény.

A nagyszeben—újegyházi t. h. uton levő 7. és 8. sz. hidak (2045 K 47 f); a kelnek—récese—szászoribói t. h. uton 12. és 25. szám hidak (2512 K 07 f); a szászsebes—sugági uton levő 5. sz. hid pallózatának (1345 K 04 f) helyreállítására vonatkozó munkák biztosítása czéljából 1903. évi április hó 15-én délelőtt 10. órára Szabenvármegye alispánjánál a urm. ház tanácskozási termében tartandó zárt ajándati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy a fenti munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó az előirányozott és fentebb kitett összegek után számítandó és a részletes feltételekben előirt 5%-os bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat a kittizott nap 9. órájáig a vármegye alispánjánál annyiival inkább adják, mert a későbben érkezett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni, — megjegyeztetvén, hogy minden egyes csoportra nézve külön-külön ajánlat teendő és hogy az ajánlathoz a megfelelő bánatpénznek a nagyszebeni kir. adóhivatalnál történt letételét igazoló nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki műveletek és részletes feltételek a szabenvármegyei építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Nagyszeben, 1903. évi márczius hó 25-én.

Reissenberger
alispán.

Momente din viața bisericăscă

a Românilor ortodoxi din Transilvania. 1780—1787. De *Mateiu Voileanu*, asesor consistorial. — Se pôte procura de la *Librăria archidieceșană* cu prețul de 80 fil. plus porto 10 fil.

La *Librăria archidieceșană* se află spre vânzare următoarele icône:

Ingroparea Domnului (Aer)

Mărima 56/68 cm.: simple 21 cor., fine 27.40 cor., fôrte fine 39.20 cor.

Mărima 63/79 cm.: simple 27.40 cor., fine 39.20 cor., fôrte fine 48.40 cor.

Mărima 74/100 cm.: simple 39.20 cor., fine 48.40 cor., fôrte fine 70 cor.

Mărima 82/120 cm.: simple 48.40 cor., fine 70 cor., fôrte fine 98 cor.

Mărima 110/140 cm.: simple 67.20 cor., fine 89.60 cor., fôrte fine 117.60 cor.

In préjma esamenelor!

In préjma esamenelor!

Scrisori de esamen (propise)

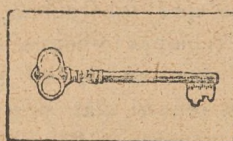
Prețul: de bucată 2 fil.; 100 bucăți 1.30 cor. și porto postal. Comandele din afară se eșecută imediat.

Librăria tipografiei archidieceșane

Săpun cu ruda.

Marca:

“cerb” sau “cheie”

Săpunul cel mai bun, mai spornic și prin urmare cel mai eștin.

[4] 7—17

Se capetă pretutindenea.